
Výzkumná centra jsou správným krokem

POLEMIKA

Hlavní nedostatky české vědy a výzkumu se dají shrnout do několika bodů:

1. nedostatečné financování nejen absolutně, ale v porovnání s Evropou i relativně vzhledem k HDP;
2. rozdrobení peněz na vědu, každý má něco, ale nikdo nemá tolik, aby mohl úspěšně držet krok se západní Evropou či Severní Amerikou;
3. nedostatečné pobídkové mechanismy pro talenty a v důsledku toho jejich odchod do zámoří;
4. chybějící zpětná vazba mezi výstupy a dalšími přiděly peněz;
5. oddělení výzkumu a výcviku odborníků, resp. vysokých škol a výzkumných ústavů.

To všechno spolu s komunistickou tradicí a pojetím vědy (co Čech, to CSc.) má za následek stav, který částečně trefně popisuje autor článku (Výzkumná centra - vyhozené peníze, LN 12. 6.). Bohužel v tom hlavním se zásadně mýlí: Výzkumná centra byl první významný krok k odstranění výše uvedených nedostatků a k nápravě stavu. V tomto pozoruhodném a na české poměry neobyčejně odvážném projektu došlo u nás vůbec poprvé k soustředění většího objemu finančních prostředků určených na vědu a výzkum do několika pořádných projektů (viz bod 2). To dalo, zejména mladým odborníkům, možnosti, které zde dosud neměli (bod 3). Utvoření center a podmínek pro ně umožnilo soustředěně aplikovat kýžená kritéria vědeckého výstupu, což celostátně stále není z různých důvodů dost dobře možné (bod 4). Tato evaluace není zdaleka u konce (projekt trvá až do konce r. 2004), takže jakákoli tvrzení autora článku o vyhozených penězích jsou nepodložená, zlovolná a pouze emocionální. Solidní data o tom budou k dispozici nejdříve v létě příštího roku!

Konečně výzkumná centra shromáždila pod jednu střechu pracoviště Akademie věd, univerzit a výzkumných ústavů a propojila vědeckou průpravu postgraduálních studentů dosud nevídaným způsobem přesně v tom duchu, jaký měli ve svých návrzích k nápravě na mysli kritici dosavadního oddělení výuky a vědy u nás.

Co je tedy špatné? Čtyři miliardy za pět let? Vždyť to je málo (bod 1)! Dokud se podpora vědy drobí na neviditelná množství, nikomu nevadí. Jestliže je jednou konečně viditelná, budí závist. A tu si v oblasti podpory vědy a výzkumu nemůžeme dovolit, už jsme příliš ztratili. Výzkumná centra jsou krok správným směrem. Některá z nich posunula různé obory do nové kvality. Kdyby nyní skončila, otočilo by se u nás mnohde kolo dějin minimálně o deset let zpátky a vypadli bychom z evropského kontextu. A nakonec radostná zpráva pro autora a pro ty, kteří v žádném centru nejsou: nikdo si platy nenavýšil, pouze postgraduální studenti dostali přilepšení ke stipendiu.

Cyril Höschl; psychiatr a člen Rady vlády pro výzkum a vývoj